

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าแบบอิสระ ในหัวข้อเรื่องศักยภาพของผู้ประกอบการ ในอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ในการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม เป็นการศึกษาศักยภาพของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม ซึ่งมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึงกิจการที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ กิจการการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง กิจการค้าปลีกที่นิยามขนาดตามการจ้างงาน หรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวร หรือมีทุนจดทะเบียน อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลัก (ชุติภา โอภาสานนท์, 2543: 29) ดังแสดงตามตารางข้างล่าง (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2549: ออนไลน์)

ประเภท	ขนาดกลาง		ขนาดย่อม	
	จำนวน(คน)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	จำนวน(คน)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)
กิจการการผลิต	51-200	เกินกว่า 50-200	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50
กิจการบริการ	51-200	เกินกว่า 50-200	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50
กิจการค้าส่ง	26-50	เกินกว่า 50-100	ไม่เกิน 25	ไม่เกิน 50
กิจการค้าปลีก	16-30	เกินกว่า 30-60	ไม่เกิน 15	ไม่เกิน 30

ความหมายของผู้ประกอบการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2542: 234 อ้างถึงใน ตูลา มหาพสุธานนท์, 2547: 14) ได้ อธิบายความหมาย ผู้ประกอบการคือ ผู้ที่สร้างธุรกิจใหม่ขึ้นมา โดยพร้อมที่จะเผชิญความเสี่ยง อุปสรรค รวมถึงการแสวงหาโอกาสในสถานการณ์ใดๆ

อาทิตย์ วุฒิศะโร(2543 อ้างถึงใน อรพินธ สันติศรีรากุล และกุลศิริ ไควสุวรรณ, 2547: 5) ได้ อธิบายความหมาย ผู้ประกอบการคือ ผู้ที่ริเริ่มและ ไม่กลัวความเสี่ยงในการลงทุนประกอบ กิจการ โดยนำพาสานปัจจัยการผลิตและสติปัญญา ความสามารถ ประสบการณ์ เทคโนโลยีการผลิต และการจัดการที่เหมาะสม เพื่อจัดการผลิตสินค้า หรือการจำหน่าย หรือการให้บริการแก่ผู้เกี่ยวข้อง

Ronstadt (1984: 28 อ้างถึงใน Furatko และ Hodgetts, 2004: 28) ได้อธิบายความหมาย ผู้ประกอบการคือ ผู้ประดิษฐ์หรือผู้พัฒนาที่มองเห็นและรู้จักนำโอกาส มาแปลงเป็นความคิดที่สามารถทำได้จริงในด้านการผลิตหรือการตลาดเชิงปฏิบัติ โดยเพิ่มคุณค่าของความคิดนี้ จากเวลา ความพยายาม เงินทุน หรือทักษะ ซึ่งผู้ประดิษฐ์หรือผู้พัฒนานั้นได้ยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นของการแข่งขันในตลาดจริง และตระหนักถึงรางวัลที่ได้จากการลงทุนนั้นๆ

ทฤษฎีศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ (Personal Entrepreneurial Characteristics; PECs) (McBay & Company และ Management Systems International, 1960 อ้างถึงใน อรพิน ตันติธีรากุล, 2543: 133) ประกอบด้วย

1. ศักยภาพแห่งความสำเร็จ (Achievement Competencies)

- การแสวงหาโอกาส (Opportunity Seeking) คือการกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ หรือประยุกต์ใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อสร้างสรรค์หาโอกาสใหม่ๆ

- ความมุ่งมั่น (Persistence) คือ ความมุ่งมั่นที่จะใช้สติปัญญาความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ในการทุ่มเทการทำงานเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วง ไม่ทอดทิ้งแม้ว่างานนั้นจะยากลำบาก หรือใช้เวลาทำงานมากกว่าคนอื่นก็ตาม

- ความมีพันธะต่องาน ความผูกพัน ความรับผิดชอบในงาน (Commitment to work Contract) คือการที่ผู้ประกอบการได้ตั้งเป้าหมายแล้ว จะนึกวาดภาพถึงความรู้สึกที่จะเกิดขึ้นเมื่อเขาประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวและจะแสวงหาความต้องการประสบความสำเร็จแก่ตนเองและแก่บุคคลอื่นที่อยู่รอบตัว ความรู้สึกผูกพันต่อเป้าหมายนี้จะทำให้ผู้ประกอบการทุ่มเททำงานอย่างเต็มกำลัง เพิ่มความสามารถ รับผิดชอบต่องานที่ทำอย่างเต็มที่ แม้จะเผชิญกับอุปสรรคที่อาจขัดขวางการดำเนินงาน

- ความต้องการไฝหาทางด้านคุณภาพ และประสิทธิภาพ (Demand for Quality and Efficiency) คือการทำงานอย่างกระตือรือร้น มีชีวิตชีวา มองเหตุการณ์ต่างๆเป็นโอกาสที่จะได้เรียนรู้ อดคิดเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ สำรวจหาวิธีการใหม่ๆมาแก้ปัญหา ไม่ยึดติดกับแผนงานที่วางไว้หากไม่สามารถปฏิบัติได้ แต่ยอมเปลี่ยนแปลงแผนงานให้เป็นตามสถานการณ์ รับฟังข้อเสนอแนะคำวิจารณ์ต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานให้ขึ้นไปตามแนวทางที่วางไว้

- ความกล้าเสี่ยง (Risk Taking) คือ ผู้ประกอบการมักจะชอบทำงานที่ท้าทาย ไม่มีความภูมิใจกับงานที่ง่ายและหลีกเลี่ยงงานที่มีความเสี่ยงสูงเกินไป โดยผู้ประกอบการจะชอบงานที่มีความเสี่ยงปานกลางที่อาจประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวก็ได้ แต่ประเมินแล้วว่ามีโอกาสทำให้ประสบผลสำเร็จได้

2. ศักยภาพแห่งการวางแผน(Planning Competencies)

- การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) คือการที่ผู้ประกอบการมีเป้าหมายสอดคล้องกับความสนใจ สิ่งที่ตนเองถนัด และเป้าหมายนั้นผู้ประกอบการได้ประเมินตนเองแล้วว่าใกล้เคียงความเป็นจริง และมีความสามารถที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในงานนั้นๆ ได้
- การวางแผน ติดตาม ประเมินอย่างมีระบบ (Systematic Planning and Monitoring) คือคิดวางแผนและวางกลยุทธ์ไว้ล่วงหน้า รวมถึงการใช้หลักบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นคู่มือทางวิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และนำมาประเมินเพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคนั้นๆ
- การแสวงหาข้อมูล (Information Seeking) คือการค้นหาและแสวงหาข้อมูลอื่นๆ เช่นข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย หรืออื่นๆ รวมถึงการแสวงหาความรู้จากบุคคลอื่นๆ จากการอบรมสัมมนา การปรึกษาแนะนำจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ได้ถูกต้อง

3. ศักยภาพแห่งอำนาจ (Power Competencies)

- การชักชวน การชักชวน การมีเครือข่าย (Persuasion and Networking) คือความสามารถที่จะชักจูงโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้เข้ามาช่วยเหลือร่วมมือด้วยดี รู้จักใช้ความสามารถในการบริหารงาน สร้างทัศนคติ แรงจูงใจต่อผู้ร่วมงานให้สามารถเข้าใจการดำเนินงานและเต็มใจปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ นอกจากนี้ยังมีแนวทางในการดำเนินธุรกิจแบบสร้างพันธมิตรและพึ่งพากันเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดด้วยกันทั้งคู่
- ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence) คือ เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ชอบอิสระ และพึ่งตนเอง ตั้งใจเด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง มีลักษณะเป็นผู้นำ

แนวคิดคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ได้มีผู้ที่ทำการศึกษาและรวบรวมไว้หลายท่านซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

วิฑูรย์ สิมะโชคคี(2542) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จอันได้แก่ เป็นนักแสวงหาโอกาส เป็นนักเสี่ยง มีความคิดริเริ่ม เป็นคนอดทน ไม่ท้อถอยง่าย ใฝ่รู้อยู่เสมอ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีเครือข่ายดี เพื่อนฝูงมาก

สมชาย หิรัญกิตติ(2542) กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบการที่จะช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจประสบความสำเร็จมี 4 ประการได้แก่ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ค่อนข้างสูง เชื่อมั่นตนเอง กล้าเสี่ยง มีความคิดริเริ่มใหม่ มีมนุษยสัมพันธ์หรือความคิดปะในการจูงใจคน และมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ วางแผน ควบคุมองค์กร รวมถึงมีความอดทน

อรพิน สันติธรรมาภรณ์ (2543) ได้รวบรวมงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ควรมีเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความกล้าเสี่ยง หมายถึง ความกล้าเสี่ยงในงานที่มีความเสี่ยงปานกลาง ไม่มากหรือน้อยเกินไป และไม่เกินความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้
2. ต้องการมุ่งความสำเร็จ หมายถึง การทุ่มเทความพยายามทั้งสติปัญญาและความสามารถในการทำงานให้สำเร็จ
3. ความรู้จักผูกพันต่อเป้าหมาย หมายถึง การครุ่นคิดถึงเป้าหมาย รวมถึงวิธีการวางแผน กลยุทธ์ต่างๆที่จะเอาชนะปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
4. ความสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการจูงใจผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ลงทุน ลูกจ้าง เพื่อให้เขาเหล่านั้นการช่วยเหลือผู้ประกอบการ
5. ยืนหยัดต่อสู้และทำงานหนัก หมายถึง พร้อมที่จะเผชิญกับงานหนัก เพราะเขาไม่สามารถทนต่อการทำงานที่ไม่สำเร็จได้
6. มีความกระตือรือร้นและไม่หยุดนิ่ง หมายถึง ความมีชีวิตชีวา ไม่สามารถอยู่นิ่งๆหรือปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างเปล่าประโยชน์
7. เรียนรู้จากประสบการณ์หรือใช้ผลสะท้อนในอดีต หมายถึง ให้ประสบการณ์หรือบทเรียนในอดีตเป็นครูสอน เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในอนาคต
8. มีความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบต่องานที่ได้มอบหมายและทำงานนั้นๆอย่างเต็มที่
9. มีความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีความตั้งใจเด็ดเดี่ยว
10. การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม หมายถึง ไม่ปล่อยให้ความรู้ของตนเองหยุดนิ่ง แสวงหาความรู้ใหม่ เพื่อนำมาปรับปรุงกิจการของตนเอง
11. ความสามารถในการบริหาร หมายถึง การมีลักษณะความเป็นผู้นำ
12. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง กล้าคิดถึงรูปแบบวิธีการใหม่ๆ รวมถึงการกล้านำความคิดเหล่านั้นมาใช้
13. ความสามารถในการปรับสภาพแวดล้อม หมายถึง มีความเชื่อว่าสามารถปรับสภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามแบบที่ต้องการ มากกว่าที่จะปล่อยให้ไปตามดวงหรือโชค สิ่งสำคัญขึ้นอยู่กับกระทำของตนเองเป็นหลัก

14. มองเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก หมายถึง ไม่ใช่คนเพื่อฝันอยู่กับอดีตหรืออนาคต มุ่งอยู่กับการทำงานปัจจุบันให้ดีที่สุด คิดถึงอนาคตเฉพาะจุดมุ่งหมายที่เราต้องการและวางแผนไว้แล้ว

15. ตั้งความหวังไว้กับผู้ร่วมงานตามความเหมาะสม หมายถึง เข้าใจระดับความตั้งใจทำงานของลูกน้อง ไม่ควรคาดหวังให้เขาเหล่านั้นทุ่มเทการทำงานและประสบความสำเร็จเสมือนเขาเป็นผู้ประกอบการเอง

16. กล้าตัดสินใจและมีความพยายาม หมายถึง กล้าตัดสินใจและเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนเองทำลงไป ไม่ละความพยายามกับงานหนัก

17. ทำอะไรเกินตัวคือความล้มเหลวตั้งแต่เริ่มต้น หมายถึง ต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการลงทุนในด้านต่างๆ อาทิเช่น ด้านการเงิน เทคโนโลยีการผลิต ด้านการตลาด ก่อนตัดสินใจลงมือปฏิบัติ

18. การร่วมมือและการแข่งขัน หมายถึง พยายามดำเนินธุรกิจให้ทุกฝ่ายเป็นผู้ชนะ เพื่อให้กลุ่มธุรกิจเดียวกันอยู่รอด

19. มีความซื่อสัตย์ หมายถึง เป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จ โดยมีความซื่อสัตย์ทั้งต่อลูกค้า ชักพลาเยอร์

20. ประหยัดเพื่ออนาคต หมายถึง การใช้จ่ายเงินในทางที่ถูก ออกออมเพื่อการขยายกิจการในอนาคต

21. มีความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ทั้งสังคมและผู้ประกอบการต่างมีความสัมพันธ์กันแบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน ดังนั้นทั้งสองฝ่ายควรช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2548) ได้ศึกษาวิจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จทั่วประเทศไทย โดยแบ่งเป็นกลุ่มการวิจัยตามภูมิภาค ได้แก่ เขตกรุงเทพและปริมณฑล และต่างจังหวัดตามภาคต่างๆ และตามประเภทกิจการ ได้แก่ กิจการการผลิต กิจการบริการ กิจการเกษตร กิจการค้าปลีก และกิจการค้าส่ง พบว่าในภาพรวมผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจมีคุณลักษณะที่สำคัญตามลำดับคือ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความซื่อสัตย์ มีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ในธุรกิจที่ทำ มีความขยันทุ่มเทให้กับธุรกิจ มีวิสัยภาวะทางอารมณ์ มีวิสัยทัศน์ ประหยัด พัฒนาและฝึกอบรมพนักงานต่อเนื่อง และมีความเชื่อเรื่องโชค หากพิจารณาในแต่ละภูมิภาค พบว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในแต่ละปัจจัยในแต่ละภูมิภาคไม่มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญ ยกเว้นความเชื่อมั่นในตนเอง และคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จทั้งในเขตกรุงเทพและปริมณฑลพบว่าไม่มีความแตกต่างจากผู้ประกอบการในเขตภูมิภาค นอกจากนี้ในส่วนของประเภทกิจการ พบว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในแต่ละประเภทกิจการ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อริยญา มานะแก้ว (2547) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมห้องเย็นในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าผู้ประกอบการมีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการสูงในด้านความกล้าเสี่ยง ความยืดหยุ่นอดทน มนุษยสัมพันธ์ ใฝ่ความสำเร็จ การจัดการกับความล้มเหลว แรงจูงใจและพลัง ทัศนคติและเป้าหมาย การแสวงหาข้อมูล ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าริเริ่มและรับผิดชอบ การแสวงหาโอกาส และความซื่อสัตย์สุจริต

จันทร์จิตร เขียวศิริ (2546) ได้ศึกษาเรื่องคุณสมบัติของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าคุณสมบัติที่ผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากได้แก่ความมานะ ความเป็นมิตร ความเป็นผู้นำ ความสามารถในการตัดสินใจ การแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ อุปนิสัยละความสามารภในการบริหาร ส่วนคุณสมบัติที่ผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ความรู้ ประสบการณ์ และการมองการณ์ไกล

ชัชวาล วนิชผล (2546) ได้ศึกษาเรื่องคุณสมบัติผู้ประกอบการและภูมิความรู้ความชำนาญที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. คุณ สมบัติที่ผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ความเป็นตัวของตัวเอง ความมีนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง ความมุ่งมั่นในการแข่งขัน ความสม่ำเสมอและใฝ่ใจในการเรียนรู้ และความมุ่งมั่นในความสำเร็จ โดยคุณลักษณะด้านความมีนวัตกรรมมีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการซึ่งวัดจากความพึงพอใจในแนว โน้มของกำไร และคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการแข่งขันมีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการซึ่งวัดจากความพึงพอใจในแนวโน้มน้อมของกำไร ความพึงพอใจในด้านความสำเร็จเหนือคู่แข่ง ความพึงพอใจในรายได้และความพึงพอใจในฐานะผู้ประกอบการ

2. ภูมิความรู้ความชำนาญ ซึ่งประกอบด้วยระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางด้านอาชีพ และประสบการณ์บริหาร ไม่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการซึ่งวัดจากความพึงพอใจในผลการดำเนินงานด้านต่างๆรวม 7 ด้าน ได้แก่ความพึงพอใจในแนวโน้มน้อมของกำไร ความพึงพอใจในแนวโน้มน้อมของจำนวนลูกค้า ความพึงพอใจในแนวโน้มน้อมของยอดขาย ความพึงพอใจในรายได้ ความพึงพอใจในด้านการยอมรับจากสังคม ความพึงพอใจในด้านความสำเร็จเหนือคู่แข่งและความพึงพอใจในฐานะผู้ประกอบการ

ภานี อุบลศรี (2546) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และวิธีการจัดการระหว่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำในการดำเนินการธุรกิจ การค้าและการบริการขนาดย่อมและขนาดกลางในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้ประกอบการระหว่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99.9% โดยผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงได้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าในด้าน ใฝ่ความสำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง กล้าริเริ่ม ความมั่นใจในตนเอง การจัดการความผิดพลาดล้มเหลว แรงจูงใจและพลัง วิสัยทัศน์และเป้าหมาย การแสวงหาข้อมูลและความเชี่ยวชาญ และความซื่อสัตย์สุจริต นอกจากนี้ค่าเฉลี่ยวิธีการจัดการระหว่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99.9% ในด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้างาน การเป็นผู้นำ และการควบคุม

ภาสกร แซ่มประเสริฐ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบภูมิหลังและลักษณะความเป็นผู้ประกอบการผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำในการดำเนินการอุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดกลางในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าภูมิหลังระหว่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ในเรื่อง เพศ ระดับช่วงอายุ การเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคม แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่อง เชื้อชาติ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส อาชีพบิดา-มารดา ตำแหน่งในกิจการ การบริหารงาน ช่วงระยะเวลาในการประกอบกิจการ ประสบการณ์การทำงานก่อนเปิดกิจการ ตำแหน่งงานก่อนเปิดกิจการ และช่วงระยะเวลาในการทำงานอื่นมาก่อน นอกจากนี้ค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้ประกอบการระหว่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงได้ค่าเฉลี่ยสูงกว่าในด้าน ใฝ่ความสำเร็จ กล้าริเริ่ม ความมั่นใจในตนเอง การจัดการความผิดพลาดล้มเหลว การแสวงหาโอกาส แรงจูงใจและพลัง วิสัยทัศน์และเป้าหมาย การแสวงหาข้อมูลและความเชี่ยวชาญ และความมุ่งมั่นอดทน

จอห์น บี ไบเนอร์ (2541) ได้ศึกษาคุณลักษณะเด่นที่มีผลต่อความสำเร็จของเจ้าของกิจการทั้ง 4 ประเภท ได้แก่เจ้าของกิจการที่ประสบความสำเร็จด้วยคุณสมบัติเฉพาะ เจ้าของกิจการที่เป็นยอดนักขาย เจ้าของกิจการที่เป็นยอดนักจัดการ และเจ้าของกิจการที่เป็นเจ้าความคิด พบว่าการที่เจ้าของกิจการทั้ง 4 ประเภทดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้เฉพาะเวลาที่อยู่ในสภาวะที่สามารถใช้พลังหรือจุดเด่น ได้อย่างเต็มที่เท่านั้น และจะต้องมีคุณลักษณะเด่นและพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน ซึ่งคุณลักษณะเด่นที่มีผลต่อความสำเร็จของเจ้าของกิจการทั้ง 4 ประเภทนั้น ได้แก่

1. คุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จด้วยตนเอง ประกอบด้วย ต้องการความสำเร็จ ต้องการรู้ผลตอบรับ ต้องการวางแผนและกำหนดเป้าหมายเอง มีความคิดริเริ่ม มีความผูกพันกับบริษัทอย่างแน่นแฟ้น มีความเชื่อว่า คนๆเดียวสามารถสร้างความแตกต่างๆ ได้ และเชื่อว่าการทำงานต้องเป็นไปตามเป้าหมายของตนเองไม่ใช่ตามเป้าหมายของคนอื่น

2. คุณสมบัติของเจ้าของกิจการที่เป็นยอดนักขาย ประกอบด้วย สามารถเข้าใจและเห็นอกเห็นใจคนอื่น ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น เชื่อมมั่นในกระบวนการทางสังคม เชื่อว่าพนักงานฝ่ายขายคือหัวใจของบริษัท

3. คุณสมบัติของเจ้าของกิจการที่เป็นยอดนักจัดการ ประกอบด้วย อยากเป็นผู้นำบริษัท มีความเด็ดขาด มีทัศนคติที่ดีต่อคนที่มีอำนาจเหนือกว่า ต้องการการแข่งขัน กระจายอำนาจ อยากเด่นอยากดังเหมือนคนอื่น เชื่อว่าพนักงานฝ่ายขายคือหัวใจของบริษัท

4. คุณสมบัติของเจ้าของกิจการที่เป็นเจ้าความคิด ประกอบด้วย ประารถนาสิ่งใหม่ ชอบคิดชอบฝัน เชื่อว่าการพัฒนาสินค้าใหม่คือหัวใจของการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของบริษัท ให้สำเร็จ มีเซาว์ปัญญาที่แหลมคม ไม่ชอบการเสี่ยง

ชลดิน หงส์ไพศาลวิวัฒน์ (2539) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบการในธุรกิจการผลิต ธุรกิจการจัดจำหน่าย และธุรกิจบริการ เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ประกอบการขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจต่างประเภทกัน และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ประกอบการขนาดย่อมที่มีภูมิหลังต่างกัน พบว่า

1. ผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดย่อมทั้งสามประเภทมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการทั้ง 6 ด้านเหมือนกัน โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยคือ การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ ความเป็นผู้นำ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมีเหตุผลทางด้านเศรษฐศาสตร์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นตนเอง

2. ภูมิหลังของผู้ประกอบการ ด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ฐานะทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมการเลี้ยงดู ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะของผู้ประกอบการทั้ง 6 ด้าน

สุรพล เพิ่มผล (2532) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ ในมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้สอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอนในคณะวิทยาการจัดการ พบว่า ลักษณะผู้ประกอบการอยู่ในระดับมากอยู่ในด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุผล คุณสมบัตินักประดิษฐ์ ความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน ความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ และความเป็นผู้นำ ส่วนลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาสำหรับการประกอบอาชีพอิสระ อาจารย์มีความคิดเห็นระดับปานกลางทั้ง 7 ด้าน ส่วนผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่

สมควรเป็นสำหรับประกอบอาชีพอิสระทั้ง 7 ด้านในระดับมาก ลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระตามการรับรู้ของอาจารย์และผู้ประกอบการมีดังนี้ มีความกระตือรือร้น เชื่อมมั่นในความสามารถของตนเอง ตัดสินใจอยู่บนข้อมูลและข้อเท็จจริง มีความพอใจที่จะธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ และก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริง และลงมือปฏิบัติทำทันที

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved